

FTMS *Filipino Tribe* *Mission* *Sweden*

NYHETSREV

Nr.2 2013

NYHETER I DETTA NYHETSREV

1. Årsmöte i Sverige avklarat – Den nya styrelsen
2. Årsmöte i Filippinerna avklarat – Den nya styrelsen
3. Projekt CYP1101 – Ett blint öga kan se igen
4. Uppföljning projekt från 2012
5. Övrigt

FÖRORD

Vi har avklarat våra årsmöten både i Sverige och Filippinerna, och vi visar i detta nummer styrelseledamöterna och deras funktioner. För mer information, se våra styrelseledamöter i **FTMW** och **FTMS** på vår hemsida www.tribemission.com.

Thor höll tillsammans med Joey Dauz (t.v. på bilden) ett miniseminarium angående hur **FTMS** och **FTMW** kan hjälpa till och vad man behöver veta för att ansöka, redovisa och utföra de projekt som man är delaktig i.

FTMW har dessutom öppnat en liten avdelning på sitt kontor i Filippinerna som erbjuder stamfolk att sälja sina kvalitetsprodukter lokalt och till alla världen runt som vill beställa. Produkterna kommer i början att vara bruksföremål i rotting som Mamanwa använder i sitt dagliga liv. De erbjuder även dig att köpa vad du behöver till ditt.

Under mars månad har vår patient som vi berättat om tidigare fått sin hornhinnetransplantation. Operationen var lyckad och vi berättar mer i korthet i detta nyhetsrev.

Flera projekt är fortgående. Vi arbetar med att ge näring och kläder till stamfolken och dina bidrag är mycket värdefulla i detta arbete, oavsett storleken på ditt bidrag.

1. FTMS Årsmöte i Sverige, 11 april

FTMS årsmöte hölls torsdagen den 11 april och bl.a. följande punkter avklarades:

* Rosauero Maniquis, Per Olsson och Anton-Fredrik Klaveness återvaldes medan Andreas Eklund invaldes som ny suppleant i FTMS styrelse. Thor och Jovelyn Klaveness har ett år kvar på sitt mandat.

* 31 250 kronor har överförts under 2012 medan en överföring blev försenad till januari 2013 p.g.a. problem i Filippinerna i kommunikationen mellan Metro Bank och Cantilan Bank. Våra bankkostnader under året motsvarar 3,7 %. Vi ser över vilken bank som bäst kan hjälpa oss med säkra överföringar från Sverige. NORDEA har tyvärr en för dyr och opålitlig service i förhållande till vad vi behöver. Vi är fortfarande små för att vara intressanta på den Svenska bankmarknaden. NORDEA har lagt en avgift på Autogiro på 1000 kronor per år. Tidigare ingick den tjänsten i företagspaketet, som vi dessutom betalat dubbelt för att ha både EURO och SEK-ficka. Vi har sett över och ändrat dessa avtal för att minska våra kostnader i banken.

Styrelsen har konstituerat sig enligt följande:

	Thor Klaveness	Ordförande
	Rosauero Maniquis	Sekreterare
	Per Olsson	Kassör
	Jovelyn Klaveness	Ledamot
	Anton-Fredrik Klaveness	Suppleant
	Andreas Eklund	Suppleant

Vi tackar för förtroendet.

2. FTMW Årsmöte i Filippinerna, 26 januari

FTMWs årsmöte hölls lördagen den 26 januari och bl.a. följande punkter avklarades:

* Nya medlemmar valdes till FTMWs styrelse vilka var Joey Dauz och Dr Chris Buniel, medan Jeniffer Y. Urquia, Juralyn A. Urquia, Jovelyn Klaveness, Lorenzo T. Quintas och Thor Klaveness återvaldes.

* Ekonomin har skötts via FTMS. Tre nya konton har öppnats som projektledare förfogar över och redovisar till. Styrelsen har konstituerat sig enligt följande:

	Jovelyn U. Klaveness	Ordförande
	Juralyn A. Urquia	Sekreterare
	Jeniffer Y. Urquia	Kassör
	Thor M. Klaveness	Revisor
	Lorenzo T. Quintas	Ledamot
	Dr Christopher O. Buniel	Ledamot
	Joey G. Dauz	Ledamot

3. Projekt CYP1101 – Ett blint öga kan se igen

Här följer en kort resumé av hur arbetet med att hjälpa Marita att få synen tillbaka på sitt öga startade och fram till hennes operation i Davao City.

2009 talade Maritas lärare om för oss att det fanns ett barn i hennes klass som hade svårt att följa med i undervisningen eftersom hon var blind på ena ögat och hade nedsatt syn på det andra på grund av någon fläck på ögat.

Vi följde Marita och hennes mamma till Cantilan, vår närmaste stad med ett flertal kliniker. I Carrascal finns endast en vårdcentral.

Vi fann en optiker som heter Christopher "Chris" Buniel som har egen praktik i Cantilan samt arbetar på schema för Madrids sjukhus vissa dagar.

Han konstaterade att Marita hade en fläck på hornhinnan som en ögonläkare behöver behandla. Han rekommenderade oss till Jaimenito Go på det privata sjukhuset Surigao Medical Center i Surigao City.

Dr Go konstaterade att Marita lider av post-measles keratitis, en fläck som uppstår p.g.a. A-vitaminbrist i samband med att man har mässlingen.

Han gav behandling med kraftigt tillskott av A-vitamin i ögonen, men bara det ena gick att rädda. Det andra ögat var redan för långt gånget, och han rekommenderade oss därför vidare till det allmänna sjukhuset Davao Medical Center i Davao City.

Det är endast i Davao och i Manila som man kan transplantera hornhinnor i Filippinerna enligt Dr Go.

FTMS startade upp en insamling för att Marita skulle kunna få synen tillbaka på sitt vänstra öga, och i februari 2011 hade vi nått den summa som estimerats för att kunna genomföra operationen.

En förutsättning för att operationen skulle gå att genomföra var även att vi kunde informera Maritas föräldrar var och hur detta skulle gå till.

Att skicka ett stambarn av Mamanwa till Davao från Taganito, Surigao del Norte, en resa med buss på 100 mil tur och retur, är för dem som att skicka någon till månen. De har ingen som helst erfarenhet av storstadscivilisation.

Thor Klaveness reste till DMC tillsammans med dåvarande ordföranden i **FTMW**, Cholly Bat-ao. Cholly arbetar även på NCIP, den nationella kommissionen för urinnevånare i Filippinerna och är mån att flickan behandlas utan inslag av diskrimination.

Thor fotograferade i utbildningssyfte de olika stationerna som Marita skulle behöva gå igenom för att få en ny hornhinna.

Detta är operationssalen där alla ögonoperationer genomförs i DMC, Davao City.

För att undvika att Marita och hennes föräldrar skulle bli rädda för den sterila miljön och sjukhusklädseln var det viktigt att de fick se dessa bilder innan de accepterade att genomgå denna operation.

Dr Go på SMC i Surigao City har hela tiden varit till **FTMWs** förfogande för att förklara för familjen om procedurer och bedövningar samt vilka behandlingar som ges både före och efter transplantationen.

Thor Klaveness har särskilt tillstånd från sjukhusets direktör, Leopoldo J. Vega, att fotografera inom ögonavdelningens premisser.

Detta tillstånd är viktigt eftersom patienternas integritet värnas, och Thor har rätt att fotografera personal och behandlingar. Patienter som syns på bild har gett sitt medgivande för att bilderna ska få publiceras.

Torsdagen den 20 oktober, 2011, mötte Thor tillsammans med **FTMWs** kassör, Jeniffer Urquia (t.h. på bilden), läraren Edalina Peraz (t.v. på bilden) och läraren Melly Dagasdas (lärarna representerade TMC, Taganito Mining Corporation som anställt dem) samt representanter från NCIP (National Commission on Indigenous Peoples) Elpidio Montenegro och Evelyn Maceren, NCIPs kontor i Bad-as som tog över utbildningsansvaret för Mamanwastammen i Taganito efter att TMC avslutat sin verksamhet på Mamanwas område.

Läraren Edalina och NCIP tjänsteman Elpidio i TMCs buss som körde oss till Mamanwas bosättning.

Bilderna nedan visar vår ankomst samt förhandlingen med Maritas föräldrar om att låta henne komma till DMCs sjukhus för en hornhinnetransplantation i Davao.

Marita och hennes mest infekterade öga visas överst på sidan. På den större bilden ser ni från vänster; Evelyn Maceren, Chef på NCIP Bad-as 2011, Marquita, Maritas mamma, Jeniffer Urquia (bakom Marquita), Nancy, Maritas syster, Lorenzo, Maritas pappa, Elpidio Montenegro, NCIP tjänsteman, Marita själv och läraren Edelina Peraz, TMC. Mannen längst till höger är en för oss okänd stammedlem.

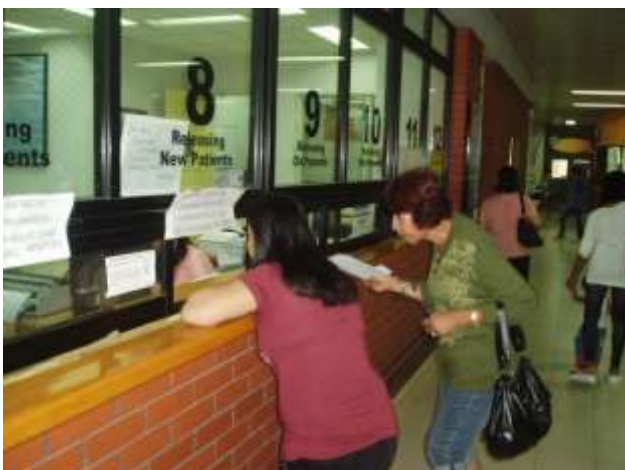
Bilden är tagen efter att förhandlingen med Maritas föräldrar resulterade i att de godkände att Marita skulle få göra en hornhinnetransplantation för att återställa synen på hennes vänstra öga. Synen på hennes högra öga var redan återställd av Dr. Jaimenito Go på SMC, Surigao Medical Center, i Surigao City.

Det överenskomms samtidigt att Marita följande söndag, den 23 oktober, skulle resa med Thor och Evelyn till DMC för att genomgå överenskommen undersökning måndagen den 24 oktober.

Till sist, söndagen den 23 oktober, 2011, kunde vi starta vår resa till DMC, Davao City, för att genomgå nödvändiga undersökningar för att få en hornhinnetransplantation medicinskt godkänd.

Väl framme på sjukhuset i Davao, söndag eftermiddag, hade vi turen att Dr. Jaimenito Go var på en privat släkträff tillsammans med sin fru. Han kom och gjorde en sista kontroll att allt var som det skulle ifall att han skulle behöva utfärda en ny remiss, men han fann att allt var i sin ordning för att Marita skulle få sin transplantation godkänd.

Tidigt på måndag morgon, innan vi kunde gå till ögonavdelningen, måste patienten registreras som patient på sjukhuset. Då fick vi fylla i diverse blanketter samt presentera vårt ärende i ett antal luckor, betala ett antal avgifter för registrering och vänta ett antal gånger på besked innan vi till sist fick en tid för undersökning på ögonavdelningen.

Till sist var alla papper i ordning och alla avgifter betalda så att vi kunde sitta i väntrummet för att invänta vår tur att träffa ögonläkare.

I Filippinerna är det inte vanligt att man, liksom i Sverige, kan gå till en mottagningslucka och anmäla sig, utan allt sker manuellt, varför man slussas mellan olika avdelningar innan allt underlag som en läkare samt finansavdelningen behöver finns tillhanda.

Till sist kom vår patient in, alla papper kontrollerades och undersökningen kunde börja.

I ett fall som Marita, då hon talar ett stamspråk, inte alls engelska, mycket lite förståelse för Tagalog, men hyfsat Visaya som talas i Davao, behövde vi NCIPs assistans för att tolka och förklara för Marita vad som händer och vad hon förväntas göra i de olika syntesten.

Det framkom ganska snart att ingen var van eller förberedd för att undersöka en patient med liten språkkunskap. NCIPs assistans var inte pedagogiskt utbildad, sjuksköterskorna, som var elever vid en närliggande sjukvårdsutbildning, hade inget tålamod alls utan reagerade i frustration över att inte bli förstådda.

Thor vädjade till avdelningsföreståndaren att låta erfaren personal ta hand om hela undersökningen, varvid Marita fick assistans av en läkare som hade kontroll på hela den följande undersökningen.

Nu gick undersökningen mycket smidigare. Marita kunde inte beskriva höger, vänster, upp eller ner, varför läkaren använde sina händer och bilder för att göra det lättare för Marita att förmedla sig.

Maritas öga bakom hornhinnan undersöktes med ultraljud. Detta för att se att det var friskt och att en hornhinnetransplantation verkligen skulle förbättra hennes syn.

Tyvärr fick vi en dålig erfarenhet av de sjuksköterskestudenterna som praktiserade på avdelningen. De var nyfikna på Marita eftersom de aldrig sett någon från hennes mörkare färgade stam innan, och de kom fram för att ge ögondroppar och utföra de åtgärder som läkaren bad dem om. Problemet var att de var komplett respektlösa mot patienten. De tilltalade inte patienten utan grabbade tag i håret och drog huvudet bakåt för att göra det de skulle. Det gick snabbt och skrämde Marita. Thor bad erfaren personal att tillrättvisa beteendet, men det är osäkert om de förstod vitsen med att vara mild i behandlingen för ”hon är ju bara stamfolk!”

Vi hoppas att denna information kan föras vidare till dem som arbetar inom vård; att information och mild

behandling kurerar bättre än burdus ”det är jag som är kunnig”!

Slutligen hade vi ett certifikat i vår hand som sa att Marita var en god kandidat för en hornhinne-transplantation och här poserar Thor tillsammans med Evelyn, Marit och hennes mamma Marquita utanför entrén.

Den sista uppgiften som återstod var att tala med sjukhusets socialarbetare för att ta reda på vilka fonder, bidrag och möjligheter som finns för Marita att få så bra vård som möjligt, och hur den kan finansieras.

Detta kan liknas med Svenska Försäkringskassan. I Sverige får vi våra sjukbidrag utbetalda per egen ansökan dit, men i Filippinerna får man leta i diverse fonder för att kunna täcka de kostnader som uppstår.

I april 2012 när Thor besökte Mamanwas boplats i Taganito tillsammans med Jeniffer Urquia och volontären Nerissa Rivera möttes de av en makaber syn; hela Mamanwas by var helt demolerad, inklusive skolan, toaletter och färskvattenbrunn.

Enligt TMC så var inte detta deras ursprungsplats, som de sa 2009, utan nu har de flyttats ytterligare en gång. Denna gång till en plats som heter Punta Naga. För att de inte skulle komma tillbaka hit beordrade TMC alla i stammen att riva sina egna hus, skolan och all kringbyggnation. Detta för att de skulle vara medvetna om att det inte fanns något att komma tillbaka till. Den nya boplatsen i Punta Naga har finare hus men ligger längre från deras plantager.

Vi fann Maritas mamma och pappa tillsammans med deras äldre barn sysselsatta med att samla ved som de sedan sålde.

De berättade att avflyttningen kom som en chock för dem och att det var synnerligen ledsamt att behöva riva sina egna hem. De kände inte att de fick ett bättre hem, även om det var finare, utan att det var svårare nu att försörja sig eftersom de fått 10-15 km längre att gå för att komma till sina plantager och till skogen för att samla ved. Det nya hemmet ligger vid havet, men ingen är utbildad att fiska, och de har inte smak för det heller. De trivs bättre i bergen.

NCIPs regionala direktör, Dominador Gomez, pekade på en rad personer inom sin egen organisation som inkompetenta, och varnade oss för att samarbeta med dem.

Tyvärr hade han inte några namn på kompetenta personer som skulle kunna assistera oss. NCIP är enligt en rättsakt som kallas IPRA det organ som ska se till att stamfolk, eller ursprungsbefolkningen i Filippinerna, får tillgång till samma rättigheter som alla andra medborgare, rättigheter såsom; sjukvård, grundskoleutbildning, yrkesutbildning, tillgång till handel m.m.

Hösten 2012 påstod en sjuksköterska på ögonavdelningen att Marita aldrig varit på en undersökning. Det fanns inga journaler som visade på hennes resultat, inte heller att hon var registrerad som patient på sjukhuset.

Det var ett intressant inlägg, och modigt av henne att ljuga oss rakt upp i ansiktet, t.o.m. till Dr. Jaimenito Go som personligen undersökte henne på sjukhuset dagen innan vi registrerade henne. Eftersom vi hade alla kvitton och bilder på detta försökte vi förmå henne att leta lite extra, men vi möttes av en total vägg; patienten är okänd.

Thor reste därför den 21 januari 2013 till DMC och träffade personligen sjukhuschefen och lade fram dessa fakta. Sjukhuschefen vidtog omedelbart åtgärder och Marita blev kallad till en kompletterande kontroll i

februari innan transplantation kunde ske.

Redan den 28 februari återkom man med besked att transplantation skulle ske torsdagen den 7 mars och att patienten därför ska komma för inläggning måndagen den 4 mars.

Jeniffer assisterade Marita under dessa resor eftersom NCIPs chef Maceren hade gått i pension och tjänstemannen Elpidio hänvisade till att en ny ansökan måste lämnas in med ny behandlingstid. Vi hänvisade till honom att vi redan har ett godkännande sedan 2011 och att detta är ett specialfall eftersom transplantationen måste ske inom 8 dagar och det inte finns tid för ytterligare behandling. Den 2 mars var dessutom en lördag och han hänvisade oss att återkomma följande måndag den 4 mars. Eftersom detta inte var praktiskt möjligt har vi tillfälligt fått

överge vårt samarbete med NCIP eftersom de inte fullföljt sina plikter gentemot sin medlem. Vi hoppas att kunna registrera detta ärende hos dem i ett senare skede.

Vi redovisar på nästkommande sidor hur transplantationen och eftervården fungerat. Vi kan se att även vi fått ökade kunskaper och erfarenhet p.g.a. att vi tvingats in i situationer som normalt skulle ha tagits om hand av andra parter. Vi är tacksamma för de vänner och privatpersoner som trädde fram när vi bad om assistans och hjälpte oss, avlastade personal och assisterade Marita på olika sätt när det behövdes. Vi är även tacksamma för våra sponsorerers givmildhet så att vi fått in ett överskott, eftersom det verkligen gick åt till det efterarbete som uppstod när NCIP inte assisterade som avtalat.

PROJECT
On cornea transplantation for Mareth Zalazar
FTMS 2011/2012

Adlay, Carrascal October 20, 2011

To:
NCIP Office
Bad-as
Surigao Del Norte

Attention: **Inquire to NCIP for help in assisting Mamanwa youth to examination and surgery at DMC, Davao**

Due to agreement during negotiation with Mamanwa parents to child in Taganito, Claver, suffering from post-measles Keratitis, following inquire is sent for help in assistance.

FTMS has since 2005 ran different medical, livelihood and godchild projects in the CARAGA region. During an annual check-up in early 2009, a sibling to one of our godchildren in the Mamanwa group of Taganito was found suffering from damage in her cornea due to lack of A-vitamin in connection with having measles.

FTMS brought her to SMC, Surigao Medical Center, Ophthalmologist Dr Jaimenito Go, for further examination. Dr Go found the child suffering of blindness caused by the lack of A-vitamin and told that he could only save one eye by medical treatment through eye drops, while the other eye already was too damaged to be restored only by eye drops, but was in need of cornea transplantation. He recommended DMC, Davao Medical Center, since they are the only hospital in Mindanao in capacity for such surgery.

FTMS sent Thor Klaveness to negotiate and find out with DMC, about how this transplantation could be effectuated and which needs which was required from the hospital. The hospital ophthalmology section informed Thor that they could handle the whole operation through the care of DSWD, who are available at the hospital if the child have document showing that she belongs to the community of Taganito, Claver and have proofs that she is tribal.

Due to above given statement, Thor took contact to the teacher of the child to find a continuation. The father of the child has been ignorant and afraid what this operation could do to the child, why he has neglected the child to receive the help offered. Eventually he has too threatened the teacher, why the teacher wanted the help by NCIP Bad-as.

On Wednesday, October 12, 2011, Thor visited Evelyn R. Maceren to find out if NCIP office could be helpful in this case. An agreement to meet all parts and negotiate with the parents and follow up on the child was agreed to be held Thursday, October 20. In this meeting was agreed, as a part for the safety of the child and to secure the parents for good care that NCIP officer Evelyn R Maceren should accompany the child and its tribal companion as a guide, interpreter and comforter.

The project by FTMS, as agreed in 2009, and sponsored by sponsors in Sweden, Europe, cover following:

- Fare for child and companion during examination, surgery and follow up
- Food for child and companion during examination, surgery and follow up
- Lodging for child and companion during examination, surgery and follow up
- Costs for cornea and its preparation (estimated by DMC to a total of p40,000 per cornea)

In connection with this, costs for hospitalization, surgery and treatment of child is to be covered by DSWD regulated by law and local agreements on Indigenous People's Right and hospital's mission.

Dr Jaimenito Go, SMC, has been examining the child for free and offered further consultations if needed.

Conclusion: Approval

It is the hope of FTMS that NCIP will approve assistance to the child to make it possible to get her sight back on her blind eye, and finish the treatment on her minor defected eye.

Prepared by

Thor Klaveness

FTMS Treasurer

P3, Adlay, Carrascal
8318 Surigao del Sur
Philippines

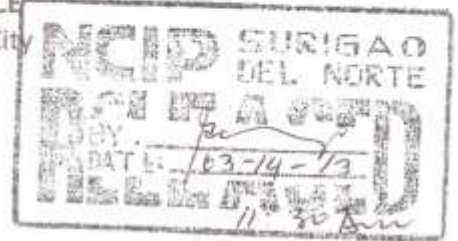
www.tribemission.com
thor@tribemission.com

Ekgatan 7B
S213 63 Malmö
Sweden

Certifiering given till FTMW av NCIP den 14 mars 2013, med hjälp av vår styrelseledamot Joey Dauz:

Republic of the Philippines
OFFICE OF THE PRESIDENT
NATIONAL COMMISSION ON INDIGENOUS PEOPLES
Caraga Administrative Region
SURIGAO DEL NORTE PROVINCIAL OFFICE
3RD Floor Abrea Bldg., Port Area,, Surigao City
Tel. No. (086) 826-1134

CERTIFICATION

To Whom It May Concern:

This certifies that **MARIETTA BAGO SALAZAR**, 18 years old, single and a resident of Punta Naga, Brgy. Cagdianao, Claver, Surigao is a bonafide member of the Mamanwa tribe in the above-mentioned community.

This certification is issued in connection with the medical attention that she urgently need.

Done this 14th day of March 2013 at NCIP Surigao del Norte Provincial Office, Port Area, Borromeo Street, Surigao City.

VICENTE B. BALDOZA, JR
Provincial Officer

/gep

Ovanstående certifikat fungerar som en legitimation för patienten, att hon är medlem av Mamanwastammen och därav gäller ett antal lagar och avtal rörande hjälp till stamfolk och ursprungsbefolkning.

Den 7 mars utfördes transplantationen som planerat. Operationen lyckades och patienten togs om hand av vår representant Jeniffer Urquia som tog ansvar för eftervården då NCIP inte utsett någon att göra detta, eller täcka kostnader för extra ledsagare.

Patienten behövde efter operation, tre olika sorters ögondroppar varje timme, dygnet runt i fyra dagar.

Det visade sig att Jeniffer inte fick det stöd hon räknat med under dessa första fyra dagar och situationen var kritisk vid ett flertal tillfällen p.g.a. svårigheten att förklara hur eftervården ska skötas för att nå ett lyckat resultat.

Maritas mamma hade initialt anklagat Jeniffer för kidnappning eftersom någon i stammen sagt till henne att vi nu skulle adoptera bort flickan. Vi ombesörjde att mamman fick komma så snabbt som möjligt till sjukhuset, och hon var där redan under söndagskvällen dagen före inskrivning.

Under de förberedande undersökningarna var mamman positiv, men när väl operationen var genomförd sade hon att hon inte ville hjälpa till att ge ögondroppar eftersom hon var orolig att ge fel eftersom hon inte kunde läsa och därmed inte kunde kontrollera att hon tog rätt. Vi ville märka vilka flaskor hon skulle ge på ett enkelt sätt, men då sa hon att hon inte heller kunde klockan och var rädd att missa tiden eller ge för ofta.

Resultatet blev att Jeniffer inte vågade sova på dessa fyra dagar av rädsla att hon också skulle missa medicinering. På den tredje dagen ville mamman avbryta behandlingen och ta med sig dottern hem till bergen. Detta var i ett mycket kritiskt skede då ögat riskerade att i så fall torka ut och hornhinnan skulle släppa, varför en intensiv förhandling påbörjades, som även omfattade flera läkare och sköterskor som berättade om

behandlingens fördelar och konsekvenser. Mamman gav till slut med sig, efter telefonsamtal med Jovelyn Klaveness som ringde särskilt från Sverige, och vi gick ut med en efterlysning att få avlösare till Jeniffer så att hon skulle få vila.

Måndagen den 11 mars skrevs Marita ut från sjukhuset och hon åkte med sin mamma och Jeniffer till Mavel Banluta som kontaktat Jovelyn Klaveness för att ställa upp som volontär. Hennes uppgift blev att ta hand om Marita under de kommande fyra veckorna då Marita behövde komma två gånger per vecka för efterkontroll.

När de fyra veckorna var till ända var det dags att flytta till Jeniffer i Adlay, ca 450 km från Davao City.

De följande veckorna assisterade Mavel Marita till sjukhuset DMC, Davao Medical Center, men nu som Marita äntligen kommit till ro så upptäckte vi nya saker som måste beaktas. Marit visade sig vara undernärd och en process att lära henne äta rätt började. Man märkte också att hon hör dåligt vilket vi undersökte närmare.

Helt plötsligt fick vi en bild som visar att Marita äter snabbmat på Jollibee, en restaurangkedja liknande McDonald's.

Att en flicka från de djupaste regnskogarna lär sig att äta snabbmat var inte något som var bra. När hon senare kommer tillbaka hem så finns inte denna mat, dessutom kommer hon att lägga på sig fett som inte är nyttigt och få smak på matprodukter som hon inte kan leva av hemma.

Hon kommer att bli hungrig, irriterad, och i värsta fall osams med sin familj och vänner i stammen.

Vi bad därför att Marita skulle få lära sig laga mat som hon kan finna hemma i regnskogen. Mat och frukt som hon kan plocka och laga själv, men som samtidigt ger henne den näring hon behöver. På detta sätt hoppas vi att hon även ska inspirera sin familj och vänner i stammen att äta av hennes mat och bli välnärda istället för undernärda.

Vi är tacksamma att vi fann Mavel som var lätt att arbeta med och som var villig att anpassa sin hjälp efter de behov som uppstod.

Marita hörde dåligt när man talade med henne. Hon hade svårt att uppfatta vad läkare och sköterskor bad henne om och tolkarna hade problem att förklara vad som var på gång. Många blev frustrerade av att hon reagerade helt fel på tilltal.

FTMS bad Mavel att ta henne till en öronklinik, och väl där upptäcktes att hon inte hade några trumhinnor. Hon hör med andra ord bäst genom hörselbenet och har betydligt nedsatt hörsel på båda öronen.

Vi undersöker nu om detta är medfött på grund av undernäring eller om hon fått slag över öronen när hon var liten, och därför fått dem spräckta och inte ordentligt läkta.

I vissa fall kan man göra en trumhinnetransplantation, i vissa fall inte. Framtiden får visa om det går. Vi hoppas det, och att vi ska ha råd med det i så fall.

Tack för ditt bidrag till Marita!

4. Uppföljning av projekt från 2012

Följande fokus överenskoms att intensifiera under 2012:

<u>Projekt:</u>	<u>Plats:</u>	<u>Ansvarig ledamot:</u>
Starroperationer	SMC Surigao Medical Center	Jeniffer Y. Urquia/Thor Klaveness
Hornhinne-transplantation	DMC Davao Medical Center	Jeniffer Y. Urquia/Thor Klaveness
Vuxenutbildning Mamanwa	Adlay, Carrascal, SdS	Juralyn A. Urquia/Jovelyn
Utvecklingsprojekt för bosättning	San Agustin	Lorenzo T. Quintas
Fadderbarn Surigao provinserna	Provinsiellt	Jeniffer Y. Urquia/Juralyn Urquia
Fadderbarn Agusan provinserna	Provinsiellt	Lorenzo T. Quintas
Administration/uppdatering FTMW	BIR, SEC och Metrobank	Jeniffer och Juralyn
Utrustning till förskola	Prosperidad, AdS	Lorenzo T. Quintas/Jovelyn
Skolmatsprojekt	Adlay Grundskola och NHS	Thor och Jovelyn Klaveness

Av ovanstående kan vi se att projekten för starroperationer, vuxenutbildning till Mamanwa, utveckling för bostäder, utrustning till förskola och skolmatsprojekt är fortlöpande, medan fadderprojekten är beroende av att faddrar är kontinuerliga i sina åtaganden att hjälpa ett fadderbarn. Beträffande administrativ och intern utbildning kan den också anses vara fortlöpande men den anpassas hela tiden till den nivå som krävs för att få personal och volontärer mer insatta och effektiva i det arbete vi utför. Anpassningen avser även att visa omgivningen, de lokala och regionala departement som vi är beroende av, samt att söka andra organisationer som opererar i regionen, för ett ökat effektivare arbete genom samverkan.

Under 2012 har vi haft tre patienter i ålder 60+ som vi assisterat till Surigao Medical Center för kontroll av deras ögon, i händelse att de hade starr. Tyvärr, eftersom starr är en relativt, idag, lätt botbar åkomma, hade inte dessa patienter detta. Två av patienterna visade sig ha lidit av samma vitaminbrist i sin ungdom som vår unga hornhinnepatient. Vi har därför intensifierat vår vaksamhet på intaget av A, C och D-vitamin bland stamfolken.

Under 2012 har vår ambition varit att assistera vuxna till ökad förståelse för att läsa och skaffa sig mer kunskaper inom yrken de är intresserade av, och som är av vikt för dem. Eftersom Mamanwa är en komplex stam så omfattas arbetet med att hjälpa dem av flera projekt under ett tak.

Detta innebär också att vi fortlöpande uppdaterar oss om vad som är viktigt för dem ifråga om näring, bostad, kläder m.m. Tyvärr blir de ofta offer för bedrägeri eftersom de inte kan läsa och skriva. När gruvbolag öppnar dagbrott och förstör deras planteringar så får de sällan, vi har inte hört talas om det, hjälp att odla någon annanstans, utan de ges ny mark att bo på. Denna mark, som i Adlay, var inte bördig för deras grödor, varför de tvingades starta om på nytt på andra platser med provodlingar. Detta slår hårt mot dem eftersom de dels går miste om skördar inom snar tid, dessutom kan vissa av odlingarna vara på ej bördig jord varför de får börja om igen på andra platser. Dock betalar man ut en kontant kompensation för detta till varje registrerad stammedlem. Eftersom de inte vet och förstår innebörden och beloppens storlek har de vid flera tillfällen lurats att "skriva på" fullmakter genom tumavtryck, som sedan "ombudet" tagit del av.

INTERN UTBILDNING

För att öka förståelsen hos dem som hjälper FTMW i sitt arbete, och att de ska kunna redovisa utförda arbeten korrekt till FTMS, har vi i samarbete FTMW/FTMS sänt två medarbetare på guidade turer till andra stamfolk i Agusan, Bukidnon och Misamisprovinserna. Detta för att öka deras erfarenhet och ta del av hur man assisterar stamfolk från andra organisationer. Den organisation vi samarbetat med på dessa resor heter Arise Ministries och har sitt säte i Cagayan de Oro. För att förstå situationen för gatubarn och stamfolk i storstäderna har vi samarbete med Angels in the Street som har sitt säte i Butuan City.

5. Övrigt

FÖRTYDLIGANDE

Det har kommit in ett klargörande i samband med förra nyhetsbrevets utskick på engelska att det hus som visas på bilden i samband med redogörelsen kring gruvbolags och ledares i samhällets brist på transparens inte tillhör den omnämnda stamhövdingen utan ägs av hans yngre syster. Hon bor i USA och kontaktade oss för att hon vill att alla som känner till huset ska veta att det byggts av henne och hennes man och inte av hennes bror.

Vi tackar för denna information. På många platser i Filippinerna blandas privat och offentlig egendom ihop. Speciellt då många är analfabeter samtidigt som myndighetspersoner inte redovisar vad de gör med offentliga medel. Detta leder till att många rykten går som handlar om vad pengarna används till.

FTMS vill dock stryka under att den påstådda ägaren som kontaktat oss inte visat något bevis på ägande men hänvisat till en byggherre som de anlitat på platsen. Problemen för familjen kvarstår dock eftersom ingen redovisning kommit oss tillhanda avseende användandet av de 160 000 peso avsedda för reparationer av Mamanwas hus.

INFORMATION

För mer information angående arrangemang se information och följ länkar från vår hemsida www.tribemission.com. Där kan du även fylla i en anmälan att bli fadder eller sponsor till något av våra projekt. Du kan också sända oss din anmälan via brev på vår adress som står på sista sidan.

Föreläsningar/arrangemang

Om ni vill boka oss för att få veta mer om Filippinerna och vårt arbete, kontakta oss gärna på angivna nummer eller e-mail sist i detta nyhetsbrev.

Observera att vi gärna kommer för informationens skull, t.ex. livet i de Filippinska provinserna, och om hur man kan hjälpa till egenförsörjning. Information som med fördel kan ges till t.ex. Svensk skolungdom och scouter m.m.

Det är du som bestämmer temat i samråd med oss, t.ex. i samband med FN-dagen eller internationellt engagemang eller temadag i er verksamhet. Skola – Organisation – Arbetsplats, spelar inte någon roll.

Med detta tackar jag för denna gång och framför mitt och mina medarbetares varma tack för ditt engagemang. Tala gärna med en vän om möjligheten att bli fadder eller stödja ett av våra många projekt i Filippinerna.

Guds frid

Thor Klaveness

FTMW Philippines
Adlay, Carrascal
8318 Surigao del Sur
Philippines

FTMS Sweden
Norreväg 11/46
S233 93 Svedala
Sweden

Fadderavgiften

Den månatliga avgiften för ett fadderbarn är €20/SEK200 eller €15/SEK150 för gruppssponsor och kan betalas på följande sätt:

- 1. Via autogiro*
- 2. Via inbetalningskort som inbetalas per månad kvartal, halvår eller år efter eget val.*

Vid betalning inom Sverige kan betalning göras till konto enligt nederst på sidan.

*För betalningar utanför Sverige men inom Europa, betala till: NORDEA Sweden
IBAN: SE31 9500 0099 6042 0418 2960
SWIFT: NDEASESS*

Internet sidor:

Hemsidan för nätverket:

www.tribemission.com

Filipino Tribe Mission Swedens hemsida:

Se FTMS i menyn

Filipino Tribe Mission Welfares hemsida:

Se FTMW eller Philippines i menyn

Fadderbarn:

Se Child sponsor i menyn

FTMS FILIPINO TRIBE MISSION SWEDEN

Org. Nr: 802422-2393

Att: Klaveness

Norreväg 11/46

233 39 Svedala

Sverige

ftms@tribemission.com

+46 (0)404 979 69

Ordförande: Thor Klaveness: thor@tribemission.com

Kassör: Per Olsson: per@efm.se

Kontoinformation:

Pg: 418296-0

Bg 5495-2361

Bankkonto: 9960 420418 2960

IBAN: SE31 9500 0099 6042 0418 2960

BIC-Code (SWIFT): NDEASESS

SISTA SIDAN!

Mamanwabarn tillsammans med Inday, vår första student, och hennes son. Hennes man avled i sjukdom.